PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

PAMUKKALE UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

ISSN 1308 - 2922 Sayı/*Number* 7 Ağustos/*August* 2010

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Adına
Doç. Dr. Bilal SÖĞÜT

Baş Editör
Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR

İngilizce Düzeltme
Yrd. Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN

Hakemli bilimsel bir dergi olan PAUSBED yılda üç kez yayımlanmaktadır.
Dergide yayımlanan çalışmalardan, kaynak gösterilmek şartıyla alıntı yapılabilir.
Çalışmaların tüm sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Grafik ve Dizgi
Gülderen ÇAVUŞ ALTINTAŞ

Baskı
GENÇASLAN
Dijital Baskı Merkezi
+90 258 261 68 60

Yazışma Adresi
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rektörlük Binası Kat: 2
Kınıklı Yerleşkesi 20070 Kınıklı – DENİZLİ / TÜRKİYE
Tel. + 90 (258) 296 22 10 Fax. +90 (258) 296 23 47
e-posta: **pausbed@pau.edu.tr**

Danışma ve Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan BAŞTÜRK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Milay KÖKTÜRK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin SEZER	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. M. Yaşar ERTAŞ	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aydın SARI	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurten SARICA	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kerim DEMİRCİ	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kamil ORHAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Recep Şahin ARSLAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Saim CİRTİL	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türkan ERDOĞAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safi AVCI	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selçuk Burak HAŞILOĞLU	Pamukkale Üniversitesi

Hakem Kurulu

Prof. Dr. Aylin Görgün BARAN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Aytül KASAPOĞLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan BOYNUKARA	Yüzüncüyıl Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet MEDER	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TAKKAÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Nurullah ÇETİN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Altan ÇETİN	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Himmet HÜLÜR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. İ. Hakan MERT	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Köksal ALVER	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman İNAN	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus BALCI	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abuzer KIZIL	Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. A.Oğuz ALP	Anadolu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ertekin DOKSANALTI	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Haldun SOYDAL	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İsa KIZGUT	Akdeniz Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Lale DOĞER	Ege Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet TEKOCAK	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nesime CEYHAN	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yücel CAN	Niğde Üniversitesi

Dergimizin bu sayısına gönderilen makaleleri değerlendiren hakem kuruluna teşekkürlerimizi sunarız.

Sekreterya

Recep DURMUŞ

Azize ŞIRALI

İÇİNDEKİLER/*CONTENTS*

Aytekin BÜYÜKÖZER..... **1**
Lagina Hekate Tapınağı'nın Altyapı ve Stylobat Düzenlemesinde Uygulanan Oranlar
The Rates Which are Applied in the Infrastructure and Stylobate Settings of Lagina Hecate Temple

Bülent Cercis TANRITANIR **15**
The Woman Warrıor'da Yemek Kültürü ve Kadın
Women and Food Culture in the Women Warrior

Hande ŞAHİN..... **21**
Türkiye'de İşçi Sınıfının Gelişim Süreci ve Geçmişten Günümüze İşçi Hareketi
The Development Process of the Working Class and the Heritage of the Labor Movement from Past to Present in Turkey

Makbule EKİCİ..... **31**
Lagina Kutsal Alanında Bulunan Sikkelerin Değerlendirilmesi
Evaluation of Coins Found at Lagina Hecate Sacred Area

Mustafa BÜYÜKKOLANCI – Gökçen Kurtuluş ÖZTAŞKIN..... **39**
Selçuk-Efes Müzesi'nde Sergilenen St. Jean Kilisesi'ne Ait Korkuluk Levhaları ve Templon Arşitravları
Parapet Slabs and Templon Architraves from St. Jean Church, on Display in Selçuk-Efes Museum

Olcay ÖZKAYA DUMAN..... **51**
Tarih Bilimi ve Bilgisi Açısından Aydınlanmadan Günümüze Sorularla Tarih Felsefeleri ve Kavrayışları
Questions on Philosophy of History and ıts Concepts From the Enlightenment Period to Date in Terms of History Science and Knowledge

Serkan GÜZEL..... **71**
Meydan Gerçekliği ve Kentsel Cisimleşme
The Reality of Space and Urban Embodiment

Serkan GÜZEL – Mehmet MEDER..... **93**
Toplumsallaşma ve Bireyselleşme Çelişkisinde Öğrenci Evleri
Student's Residences in Contradiction Between Socialization and Individualization

Ünal ŞENTÜRK..... **113**
Değişen Ekonomik ve Sosyal Koşulların Bir Ürünü Olarak Karakter Aşınması
Character Corrosion as the Consequence of the Changing Economic and Social Conditions

Yasemin ER..... **125**
İsauria'da Yelbeyi Kaya Mezarı ve Süvari Kabartması
The Yelbeyi Rock-Cut Tomb in Isauria and Horseman Relief

Zübeyde ŞENDERİN..... **135**
Yusuf Atılgan'ın Canistan Adlı Romanında Bir Anti - Kahraman: Selim
An-Anti Hero in Yusuf Atilgan's Novel Called Canistan: Selim

Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Sayı 7, 2010, Sayfa 15-19

THE WOMAN WARRIOR'DA YEMEK KÜLTÜRÜ VE KADIN

Bülent C. TANRITANIR*

Özet

Maxine Hong Kingston'ın *The Woman Warrior*'ı beş ayrı öyküden oluşmaktadır. Feminist bir yazar olarak bilinen Kingston, bu romanın her bir bölümünde farklı birer kadının öyküsünü ele alır. Yazar, ilk öyküde uğradığı cinsel istismara rağmen söz hakkı bulunmayan bir kadını, ikincisinde efsanevi bir kadın kahramanı kendi çocukluğuyla özdeşleştirerek anlatır. Üçüncüsünde yazarın annesinin Çin'deki bir tıp fakültesinde edindiği deneyimleri, dördüncü öyküde yazarın halasının uzun süreden beri Amerika'ya yerleşmiş ve başkasıyla evlenmiş olan kocasını tekrar görme ümidiyle Çin'den Amerika'ya geliş macerası ele alınıyor. Son olarak yazar Kaliforniya'da bir okuldaki deneyimlerini ve ebeveynlerinin ona yaklaşımlarını anlatıyor. Çin'de yiyecek kültürü, çok önemli bir yer tutar. Bu çalışma da söz konusu öykülerde ki yiyeceğin ve dolaylı olarak kadının rolü üzerinde duruluyor.

Anahtar Kelimeler: *Yiyecek, Kültür, Kadın, Maxine Hong Kingston, Uzak Doğu*

WOMAN AND FOOD CULTURE IN *THE WOMAN WARRIOR*

Abstract

Maxine Hong Kingston's *The Woman Warrior* is divided into five stories. The first story is about a sexually abused woman who has not any rights to speak about it. In the second story the writer imagines herself as a Chinese woman warrior who is a legend. The next story is about writer's mother's experiences in Chinese medical school. In the fourth story there are adventures of writer's aunt after she comes to the United States from China hoping to meet her husband who is now married to another woman. In the final story Maxine Hong Kingston describes her childhood experiences in the California public school system, and her parents' attitudes towards her. In China food has a great importance in the culture. This study focuses on the roles of food and women indirectly in these five stories.

Key Words: *Food, Culture, Woman, Maxine Hong Kingston, The Far East*

Kaliforniya'da doğmuştur. Annesi ebe ve babası bilim adamı olan Kingston, sekiz çocuklu bir ailenin mensubudur. Babası Tom, 1924'de ABD'ye gitmiş fakat alanına uygun bir iş bulamayıp bir çamaşırhanede çalışmaya başlamıştır. Maxine Hong Kingston, 1965'te yüksek lisansını tamamlayıp 1962'de öğretmenlik sertifikasını almıştır. Oyuncu Earll Kingston ile evlenip, her ikisinin de on yıl boyunca öğretmenlik yapacakları Hawaii'ye taşınmışlardır.

Maxine Hong Kingston'un kitapları, Ulusal Kitap Eleştirmenleri Birliği'nden düzyazı dalında *ödül alan The Woman Warrior* (1976) ve 1982 yılı Ulusal Kitap Ödülü alan *China Man*(1980), *To Be The Poet* ve *The Fifth Book of Peace*'tir. Sun Wu Kong adında Çinli efsanevi bir karakteri betimleyen *Tripmaster* romanının da yazarı Kingston'dır.

The Woman Warrior beş öyküden oluşur. *No Name Woman* adlı ilk öyküde, anlatıcı teyzesinin intiharından bahseder. Teyzesi kocasından olmayan bir çocuk dünyaya getirir. Anlatıcı bir daha asla teyzesi hakkında konuşmaması için ikaz edilir fakat uyarılara rağmen anlatıcı teyzesi hakkında bir geçmiş kurgular. *White Tigers* adlı ikinci öyküde, anlatıcı çocukluğunu tanımlamak için bir öykü oluşturur. Kendisini, yüzlerce yıllık geçmişi olan bir çiftten, savaş sanatını öğrenen Fa Mulan isimli Çinli bir kadın savaşçı olarak kurgular. Fa Mulan bir ordu kurup yozlaşmış hükümete karşı savaşır. Savaşlardan sonra, o artık hem bir anne hem de eş olan yöresel bir kadın kimliğine bürünmüştür. *The Woman Warrior*'da Kingston, gerçek ile efsaneyi birleştirir. Bazı eleştirmenler için, "Maxine Hong Kingston, yazılarında etkileyici bir öyküleme tekniği kullanır. Efsaneyi gerçeklikle, günümüzü

* Dr., Bülent C. TANRITANIR, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, VAN.
e-posta: bctanritanir@gmail.com

geçmiş ile birleştirir. Bu şekilde Çinli yaşamı Amerikan hayat tarzıyla bağdaştıran bir yazardır" (Plonk, 1996). Kingston, bir yandan çağdaş yaşamı benimsemek zorunda kalan, diğer taraftan da gelenek ve göreneklerine bağlı kalmak zorunda olan bir neslin mensubudur. Feder'in de belirttiği gibi "Kingston ve Delman'in açıklığa kavuşturduğu konulardan biri, ailelerinin geleneklerini sürdürmek ile çağdaşlığı kucaklamak arasındaki sıkıntıdır" (Feder, 2006). Üçüncü öykü *Shaman*'da anlatıcı, tıp fakültesinde annesinin edindiği deneyimden bahseder. Öyküde annesinin ruhlar ve hayaletlerle olan fiziksel ve ruhsal savaşını anlatır. Dördüncü bölüm *At the Western Palace*, teyzesi Moon Orchid'in Çin'den Amerika'ya geldikten sonraki maceralarını anlatır. Son öykü *A Song for a Barbarian Reed Pipe*'da, Maxine Hong Kingston, Kaliforniya'da devlet okulu sisteminde edindiği çocukluk deneyimlerini ve ebeveynlerinin ona karşı tutumu söz konusudur. Kısaca kitap, yabancı bir kültürün içindeki mücadeleyi konu almaktadır. Öte yandan "Bir kadının, Amerikan kültüründe azınlık olarak kimlik mücadelesinin öyküsünü anlatmak için, farklı bakış açılarıyla farklı anlatıcı tekniği kullanılmıştır" iddiası da dikkate değerdir (Butler, 1996).

Jacqueline M. Newman, Çin halkının yemekten daha önemli bir şey olmadığına inandıklarını belirtir. Bu çalışmada, Maxine Hong Kington'un *The Woman Warrior* romanındaki yiyecek kültürü ve bu kültürün kadınla ilintisi üzerinde durulacaktır. Yiyeceğin rolü ve önemine geçmeden önce Çin kültüründe, bir nesnenin asla sadece bir nesne olmadığı gerçeğini belirtmekte yarar vardır. Bir örnek ile ne demek istediğimizi netleştirebiliriz. Örneğin, Çin kültüründe dövüş sanatlarının önemli bir yeri ve savaş sanatlarının binlerce yıllık bir geçmişi vardır. Efsanevi dövüş sanatlarında, klasik bir silahın olması zorunlu değildir, herhangi bir alet silah olabilir. Sopa, su, perde ya da buna benzer şeyler… Bu bağlamda, Çin kültüründe yiyecek, sadece klasik anlamda gıda rolünü üstlenmez. E.D. Huntley de, Kingston'un çalışmalarında yiyeceğin önemli bir rol oynadığını kanısını taşır (Huntley, 2000: 137) Öte yandan yiyeceğin Çin kültüründeki önemini Wang Lan ve Zhang şöyle belirtir:

Çin, yiyecek üretimi ve tüketimi açısından büyük bir ülkedir. Yiyecek sanayi insanların yaşamlarına en yakın sanayidir, bu konu ulusal ekonominin önemli bir bileşeni olduğundan insanların yasam kalitesi, sağlık standardı ve hatta insanların güvenliğiyle yakından ilgilidir. (Lan ve Zheng, 2008)

Yiyeceğin değeri yadsınamaz ve, yiyecek gücü gösteren ve ailenin güçlü bireyleri tarafından idare edilen bir araçtır. Söz gelimi, güçlü olanlar tarafından hatalı davrananları cezalandırmak için kullanılabilir:

Yiyeceğin değerli olduğu ortak bir gelenekte, güçlü ve yaşlı insanlar günahkârlara, yalnız yemek yedirdiler. Japonlarda samurayların ve geyşaların olabileceği gibi, Çin aile yapısı bu insanların yeni ve kendilerine ait bir hayata başlamalarına izin vermek yerine, bakışlarını başka yöne cevirdiler, yandan öfkeli bakan gözler, suçluların üzerinde asılı kaldı ve onları yemek artıklarıyla beslediler. (Kingston, 1989: 7)

Günahkârlar ve suçlular, toplumsal yaşamda yiyecekleriyle cezalandırılırlar. *The Woman Warrior*'da belirtildiği gibi, bu kültürde "aforoz edilmiş masa" kavramı vardır (Kingston, 1998: 7). Bu masa, cezalandırma yeridir. Günahkârlar bu masada, diğerlerinden ayrı yemek artıklarını yerler. *No Name Woman* adlı öyküde günahkâr, anlatıcının teyzesidir. Evlilik dışı hamile kalmıştır. Çocuğun babasının kim olduğunun önemi yoktur, muhtemelen tecavüze uğramıştır. Geleneklere göre günahkâr, başka bir deyişle kurban, yine kadındır. Ve anlatıcı, günahkâr olduğu için halasının aforoz edilmiş masada yemek yemesi gerektiğini düşünür. Böylelikle beslenme amaçlı tüketilen gıda, bu durumda bir ceza rolü üstlenmektedir. Aynı zamanda, gıda ailenin güçlü bireylerinin elindeki bir iktidar aracıdır.

Özellikle zengin toplumların kültürlerinde, yiyecek hayatın çokta önemsenmeyen bir öğesiyken, Çin toplumu gibi toplumlarda, yiyecek hayata dair çok fazla önem atfedilen ve saygı gerektiren bir unsurdur. Bu durum"Çin yemek kültürünün belki de en önemli yönü, Çin kültüründe yiyeceğin kendisinin başlı başına önemli olmasıdır" diye de ifade edilir (Chang,1977). Yiyecek, israf edilmeyecek kadar değerlidir:

Tamamını bitirene kadar dört ya da beş günlük artıkları yemek durumunda bırakıldık. Yenilene kadar kalamar gözü kahvaltıda ve akşam yemeğinde görünmeye devam edecekti. Bazen kahverengi kütleler otururdu her yemek tabağına. Bizi yemekte yakalayan ziyaretçilerin suratlarındaki tiksintiyi görürdüm. (Kingston, 1989: 108)

Çin halkı günlük yaşamlarında gürültülüdürler, fakat yemek vaktinde ruh halleri değişir:

Çinliler, iletişimi yüksek sesle ve halk diliyle gerçekleştirirlerdi. Sadece hastalar fısıldamak zorundaydı. Ama aile üyelerinin birbirlerine en yakın olduğu yemek masasında, ne aforoz edilmişler ne de yemek yiyenler konuşabilirlerdi. Dudaklardan dökülen her bir kelime, yere düşüp kaybolan bir bozuk para gibiydi.. Sessizce her iki eliyle yemeklerini verir ve alırlardı. Tek elle tasını alan dalgın bir çocuk, kızgın bir bakış yerdi. (Kingston, 1998: 11)

Olağan vakitlerdeki gürültü, akşam yemeğinde yerini sessizliğe bırakır. Yemek yerken konuşan kişi saygısız olarak nitelendirilir: "Yemek yerken kimsenin konuşmasına izin verilmezdi" (Kingston 1998: 123). Yemek yeme eylemi, saygıdeğer bir törene dönüşür. Yiyeceğin değerli olduğuna inanıldığı için, yemeği tek elle tutmak ya da almak saygısızlık olarak düşünülür. Daha önce de belirtildiği gibi, yiyecek çok değerlidir, öyle ki kadınlar bu lütufu hak etmezler. Kington bu düşüncesini romanda şöyle ifade eder: "Haydi, şimdi gelin. Fırsatını bulunca alın kızları. Aileleri onlardan kurtulduk diye memnunlar. 'Kızlar pirinçteki kurtçuklardır.' 'Kız yetiştirmektense kaz yetiştirmek daha karlıdır"(Kingston, 1998: 43). Kadınlar beslenecek kadar değerli değillerdir. Kadınlara kıymetli yiyecekleri tüketen parazit gözüyle bakılır: "Kız evlatları beslemek inek kuşu beslemek gibidir." (Kingston, 1998: 46) Çünkü kızlar ailenin daimi üyeleri değillerdir: "Kız evlat yetiştirdiğinde, elaleme çocuk yetiştirmiş olursun"(Kingston, 1998: 46). Büyüdüklerinde, evlenip evden ayrılacak ve başka bir ailenin bireyi olacaklardır. Outka, "Maxine aynı anda kadının hem yemek yiyip hem de nasıl rüya görüleceğine şaşıran, hem fiziksel hem de ruhsal seviyede kadının beslemeye bile değer olmayan bir vücuttan başka bir şey olmadığını iddia eden Çin ataerkilliğini saptamak durumundadır"der (1997: 447–482). Outka'nın iddiasından da anlaşıldığı gibi, kızlar ne yerse yesinler müsriftirler ve aile bütçesine yüktürler. Romanda yiyecek çok önemli olduğu için yiyecek kıtlığında dolayı küçük hatalar, büyük sorunlar haline gelirler. Örneğin, "Belki de iyi zamanlarda sadece bir hata olarak görülen zina, köyün yiyeceğe ihtiyacı olduğu anlarda suç olur"(Kingston, 1989: 13). Anlatıcının teyzesi evlilik dışı hamile kalarak hata yapmıştır. Normal zamanlarda, bu sadece bir sorundur fakat yiyecek, sorun olduğunda insanların ufak hatalara bile tahammülü yoktur. Çünkü bebek, doyurulması gereken bir boğaz daha demektir. Hele bebek kızsa buna hiç müsaade edilemez. Böylece bir gece köylüler evlerine saldırıp evi tahrip ederler.

Efsanevi Çin kültüründe yiyeceğin rolü, kitabın ikinci öyküsü olan *White Tigers'*da farklı bir yönüyle ele alınır: "Yaşlı insanlar beni fırtınanın ortasında sadece o zamanda yetişen, ejderha ateşinin ya da yağmurunun bir ürünü olan kızıl bulut bitkisi toplamaya gönderdiler. Yaşlı adam ve kadına yaprakları getirdim ve ölümsüzlük için kızıl bulut bitkisini yediler"(Kingston, 1998: 29).

Çin halkının, bilinçaltında bir takım yiyeceklerin ölümsüzlüğü getirdiği inancını barındıran efsaneler ürettikleri açıkça anlaşılır. Öyküde belli bir bitkinin yaprakları, yaşlı adam ve kadına olumsuzluk getirir.

Romanda, karşılama törenlerinin yiyeceğin bir başka anlamına zemin oluşturduğu anlaşılır: "Annem ve babam, sanki erkek evlatlarını karşılarcasına bir tavuk kesip tamamını buğulama yaptılar, fakat yemekte et alışkanlığımdan bırakmıştım" (Kingston, 1998: 34). İkinci öykü *White Tigers'*da, kahraman, bir kızdır. Kendisi savaş sanatları için iki ölümsüz yaşlı insan tarafından eğitilmiştir. Görevi, öz değerlerini yitirmiş hükümete karşı mücadele etmektir. Eğitimi bittiğinde ebeveynlerinin onu yemek hazırlayarak karşıladığı köyüne geri döner. Aslında bu tür karşılama töreni sadece erkek bireyler tarafından yapılır. Fakat kızın önemli bir görevi olduğu için bu özel bir durumdur. Dolayısıyla, öykünün kız kahramanı, ailenin erkek evladı gibi hazırlanan yemeklerle karşılanır.

Çoğu kültürden farklı olarak, Çin kültüründe yiyecek türünde büyük bir çeşitlilik mevcuttur. Pek çok yiyecek türü sadece Çin mutfağında görülebilir: "Çin yemek alışkanlıklarının başlıca özelliği, geniş yemek çeşitliliğidir- karınca yumurtası turşusundan köpek buduna kadar…- Çoğu Çinli, özellikle kırsal kesimde yaşayanlar, oldukça sıkıcı ve sınırlı oranda diyet yaparlar" (Fallon ve Enig, 1999). Çin mutfağının, diğer mutfaklardan farklılık gösteren pek çok çeşit yemeği vardır:

Annem bize yemek pişirirdi: rakun, kokarca, şahin, şehir güvercini, yaban ördeği, yaban kazı, siyah-çin tavuğu, yılan, bahçe salyangozu, kilerde sürünen ve bazen de buzdolabının ya da sobanın altına kaçan kaplumbağalar, küvette yüzen yayın balıkları. (Kingston, 1989: 90)

Geniş yemek yelpazesi, Çin mutfağını dünyanın en önemli mutfaklarından üçüncüsü haline getirmiştir. Üçüncü hikâye olan *Shaman*'da bu yemek geleneğinin geçmişten kaynaklanmış olduğu anlaşılır: "İçlerinde en olağanüstü yemek yiyen T'and Hanedanlığı'nın Ta Li Dönemi'nde yaşayan bir bilge-avcı olan Wei Pang'ti (A.D. 766–779). Tavşan ve kuşları avlayıp pişirir fakat aynı zamanda akrep, yılan, hamamböceği, solucan, sümüklü böcek ve cırcır böceklerini yiyebilirdi" (Kingston, 1998: 89). Çin'in köklü ve zengin tarihinin Çin mutfağını zenginleştirdiği söylenilebilir.

Romanda bazen bazı bölümlerde insanlar tahammül sınırlarını zorlarlar. Özellikle zenginler yemek yeme uğruna vahşice eylemler gerçekleştirebilirler:

'Çin'de insanlar paraları olduklarında ne yerler bilir misin?" annem konuşmaya başladı; 'Bir maymun şöleni yaparlar. Yemek yiyenler, ortası boş kalın bir tahta masa etrafında oturur. Çocuklar maymunu sırığın ucunda getirirler. Sırığın ucunda, boynu tasmalı bir şekilde acı acı bağırır. Elleri arkadan bağlıdır. Maymunu masaya sıkıştırırlar, tüm masa maymunun boynundaki ikinci bir tasma gibidir. Cerrahın testeresini kullanan aşçılar, maymunun tepesini çember seklinde kusursuz bir düzlükte keserler. Kemikleri gevşetmek için, küçük bir çekiç ve kama ve orada burada kullanılan gümüş bir mızrakla hafifçe vururlar. Sonra yaşlı bir kadın maymunun yüzüne, oradan da derisine uzanıp kılları yolar ve kafatası kapağını kaldırır. Masa başında bekleyenler de beyni kaşıklarlar'. (Kingston, 1998: 91)

Eşine ve ailesine yemek getiren koca, iyi bir eş olarak nitelendirilir. Kitabın dördüncü öyküsü olan *At the Western Palace*'da anlatıcının teyzesi eşini bulmaya Amerika'ya gelir. Kocası uzun süre önce eşini Çin'de bırakmıştır. Eşine yıllarca para gönderir fakat onu görmeye gelmez. Kadın Amerika'ya geldiğinde buluşurlar ve kocası iyi bir eş olduğunu iddia eder: "Yiyecek yemeği var, emrinde hizmetçileri var, kızı üniversiteye gitti. Satın almak isteyip de alamadığı hiçbir şey yok. Ben ona iyi bir koca oldum"(Kingston, 1998: 153). Burada dikkatlerden kaçmayan şey, hizmetçiler ya da kızlarının eğitiminden önce yiyecekten bahsetmesidir. İyi bir koca olmanın ilk şartı, ailesine yiyecek sağlamaktır. Ailesinden uzak olmasının ya da yıllarca onları görmemesinin önemi yoktur; önemli olan yiyecek temin edebilmesidir.

20. yüzyılın başlarında Çin halkının zor bir ekonomik süreçten geçtikleri su götürmez bir gerçektir. Bu dönemde yeteri yiyeceği bulmak ciddi bir çaba gerektiriyordu. 19. ve 20. yüzyıllarda pek çok Çinlinin ailelerine güzel bir hayat sağlamak için Amerika'ya göç etmeleri de bu yüzdendir. Sıkıntılı günlerin izleri, varlıklı dönemlerde fark edilir. Yeteri kadar paraları olunca yemeği abartırlar: "Yemek ve mutfak masasını dolduracak kadar yemek pişirmişlerdi"(Kingston, 1998: 123). Yiyecek insan sayısı az olmasına rağmen, yemeği çok sayıda insana yetecek kadar pişirirler. "Yerde iki adet şeftali konservesi, taze şeftali, kankas yapraklarıyla sarılmış fasulye, Thermos şişeleri, kısacası herkese yetecek kadar yiyecek dolu iki alışveriş çantası vardı fakat tüm bu yiyecekleri sadece yeğeniyle beraber yiyecekti"(Kingston, 1998: 113).

Sonuç olarak, Çin kültüründe gıdanın yıllarca önemli bir rolü ve yeri olduğu açıkça belirtilebilir. Gıda, özellikle kadınlar için bazen bir cezalandırma aracı, bazen gücün işareti bazense bir törenin ana öğesidir. Özetle, Çin kültüründe yemek, yenilecek olandan fazlasını ifade eder. Daha önce de bahsedildiği gibi, Çin savaş sanatlarında nasıl ki herhangi bir alet, nesne öldürücü bir silaha dönüşebiliyorsa aynı şekilde yiyecek de sadece beslenme ihtiyacını giderme aracı olarak görülmez. Çoğunlukla kadınlar üzerinden verilen yiyeceğin Çin kültüründeki yeri ve rolü, maalesef kadına baskı ve bir tür had bildirme rolüne dönüşmüştür.

KAYNAKÇA

Butler, Chris. (1996). **Journal for English 28**. University of North Carolina at Chapel Hill. November 19.

Chang, K.C. (1977). **Food in Chinese Culture: Anthropological and Historical Perspectives**, New Haven, CT: Yale University Press.

Fallon, S. and Enig, Mary G, **(**1999**). "**Food in China -Variety and Monotony**"** Price-Pottenger Nutrition Foundation Health Journal.

Feder, J. (2006). **"**Women's Wisdom: Sharing Her Voice**"** Neureuther Competition Essay.

Huntley, E.D. (2000). **Critical Companions To Popular Contemporary Writers**- Maxine Hong Kingston A Critical Companion Greenwood Pres.

Kingston, M.H. (1989). **The Woman Warrior**, Vintage International Edition, April.

Lan, W. and Zheng, Z. (2008). **A Research on Related Questions of Chinese Food Cold Chain Development** Wuhan Polytechnic University.

Newman, Jacqueline M. (2001). "Chinese Cookbook Collection" **Chinese Studies in History** 34, no. 3 History Reference Center.

Outka, P. (1997). "Food, Hunger, and Self-Construction in Maxine Hong Kingston's" The Woman Warrior" **Contemporary Literature**, Vol. 38, No. 3. pp. 447–482.

Plonk, Sara. (1996). **Journal for English 28.** University of North Carolina at Chapel Hill. November 19.